



Výtvarné projekty - charakteristika



+

- Projektová výuka

o

Problematicke projektů věnovalo již mnoho dalších odborníků, např. E. Lukavská, J. Skalková, J. Maňák, H. Kasíková, J. Kratochvílová, V. Spilková a další.

Jaký by měl být správný projekt:

- Měl by zaujmout a zároveň motivovat žáky.
- Měl by být odlišný od běžného stylu výuky.
- Měl by byl mezipředmětově provázán.
- Měl by být pro žáky zdrojem nových zkušeností.
- Měl by přinést žákům nové informace, fakta a souvislosti mezi nimi.
- Měl by žákům poskytnout nové informace a poznatky, které si dlouhodobě zapamatují.

(Kratochvílová, 2006)



Projekty ve výtvarné výchově



70. léta 20. století (především v uměleckém vzdělávání - LŠU, ZUŠ):

- snaha o výuku v souvislostech;
- naučit děti vnímat okolní svět a porozumět mu;
- nabízet více rovin k přemýšlení o pro děti zajímavém tématu;

Výtvarné řady (vhodné pro základní vzdělávání)

- promyšlené skladby navazujících výtvarných prací, které vytváří jednoduché celky;
- východisko - jakýkoli námět, učební látka, výchovný problém apod.
- pro mladší žáky jsou obvykle volena volnější a hravá témata rozvíjející smyslové požitky, emoce nebo jsou pro žáky obsahově zajímavá.

Roeselová, V. (1997). *Řady a projekty ve výtvarné výchově*. Praha: Sarah.

Hana Dvořáková, Leonid Ochrymčuk, Igor Zhoř, Karla Cikánové, Helena Hazuková, Hana Stehlíková, Babyrádová, Hana Stadlerová, Vladimíra Slavíková aj.





Výtvarné projekty



- Výtvarné projekty jsou rozsáhlejší celky s promyšlenou stavbou úloh a vyznačují se náročnějším myšlenkovým obsahem a tvůrčím přístupem pedagoga i žáků. Jde o určitý způsob zvolené cesty, která umožňuje plnění výchovněvzdělávacích cílů, kdy učitel a jeho žáci zkoumají a rozvíjejí základní myšlenku a problém zvolené učební látky.
 - Důraz se klade na svobodné vyjádření žáka při vlastním přístupu k tématu.
- 



Výtvarné řady

- Výtvarné řady jsou kratší celky a srozumitelnější útvary, které rozvíjejí zvolený námět, část učební látky nebo výchovný problém.
 - Výtvarné řady využívají zejména učitelé základních škol, neboť zvolená skladba učiva odpovídá věku žáků a jejich schopnostem.
- 

Zpracování výtvarné řady

- téma
- jednotlivé náměty
šesti aktivit rozvíjející
téma
- výtvarný problém
(vychází z učiva VV)
- reflexe průběhu a
výstupů tvůrčí činnosti
ve vztahu k učivu VV
- dokumentace

Téma výtvarné řady

- Silná, jednotící myšlenka s mnoha významovými polohami, vícevrstevný podnět s různými úrovněmi, které učitel a žáci odkrývají během edukačního procesu.
- Téma zastřešuje tento celek, spojuje veškeré výtvarné činnosti po určité období, kdy trvá práce na řadě, projektu. Téma žáci pod pedagogickým vedením rozvíjejí v jednotlivých krocích. Ty jsou nesený dílčími „tématy“, kterým říkáme náměty.



Náměty

- Náměty řeší jednotící téma z rozličných úhlů. Vedou dané téma jedním z mnoha možných konkrétních směrů podle zaměření učitele, jeho zájmů a znalostí. Je vhodné do rozpracování tématu na jednotlivé náměty zapojit žáky. Ti mohou učitele přivést k promýšlení dalších jednotlivých námětů nebo mohou putování tématem zavést úplně jiným směrem, který pedagog sám neobjevil. Zapojení žáků do projektování celku znamená jejich větší motivaci k činnosti. Na učitele však klade nároky, protože reaguje na podněty žáků přípravou další vyučovací jednotky, kterou musí promyslet ve všech dále zmíněných bodech.

+

•

○

Výtvarný problém

Představuje učební látku výtvarného charakteru. Témata a náměty nejsou učivem, jsou tedy zaměnitelné. Učivo je však závazně stanoveno příslušným kurikulárním dokumentem (RVP ZV). Řídíme se obsahem vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Učitel sám se musí dobře orientovat v učivu, které je povinen podle vzdělávacího programu žákům předávat. Pak nebude pociťovat jako problém formulaci učební látky jednotlivých vyučovacích jednotek a spojení učiva s náměty. V zadání výtvarné úlohy nemusí být nutně výtvarné učivo formulováno (zvláště ne ve výuce mladších dětí). Není vhodné tlumočit ho žákům jazykem příslušných učebních dokumentů. Učitel by však měl být schopen učivo v příslušných pojmech formulovat, mimo jiné také proto, aby byl schopen obhájit svůj způsob projektování výuky.

Literatura:

EXLER, Petr. 2015. Využití projektové metody ve výtvarné výchově s artefietickými postupy. Dostupné z: https://kvv.upol.cz/images/upload/files/využití%20projektové%20metody_exler_final.pdf

ŘEPA, Karel. 2022. *Didaktické listy*. Dostupné z: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://www.pf.jcu.cz/images/PF/veda-vyzkum/edicni-cinnost/download

ŠTĚPÁNKOVÁ, Kateřina. (2013). Jak „zabít“ tvořivost ve výtvarné výchově. *Kultura, umění a výchova*, 1(1) [cit. 2013-10-03]. ISSN 2336-1824. Dostupné z: http://www.kuv.upol.cz/index.php?seo_url=aktualni-cislo&casopis=3&clanek=21.

ŠTĚPÁNKOVÁ, Kateřina. 2020. Mýty o tvořivosti a jejich vliv na naplňování kurikula ve výtvarné výchově. *Kultura, umění a výchova*, 8(1) [cit. 2020-11-02]. ISSN 2336-1824. Dostupné z: http://www.kuv.upol.cz/index.php?seo_url=aktualni-cislo&casopis=19&clanek=218.